

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi – experimental research) แบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังทดลอง (one group pretest posttest design) เพื่อศึกษาผลของการใช้แนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการในการพยาบาลที่ได้รับตามสิทธิผู้ป่วย ในโรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์ มีรูปแบบการวิจัยดังนี้

O₁..... XO₂

- O₁ การวัดความพึงพอใจต่อการพยาบาลที่ได้รับตามสิทธิผู้ป่วยก่อนปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย 1 สัปดาห์
- X แผนการทดลอง ประกอบด้วย 1) การอบรมเสริมความรู้แก่พยาบาล 2) การปฏิบัติตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย เป็นเวลา 3 เดือน และ 3) การติดตามประเมินผลการปฏิบัติของพยาบาล โดยการประชุมกลุ่มทุกเดือน 3 ครั้ง
- O₂ การวัดความพึงพอใจต่อการพยาบาลที่ได้รับตามสิทธิผู้ป่วยหลังสิ้นสุดการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ ผู้ป่วยและผู้ดูแล ในโรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเลือก เพื่อวัดความพึงพอใจต่อการพยาบาลที่ได้รับตามสิทธิผู้ป่วย หลังปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย คือผู้ป่วยและผู้ดูแล ในหอผู้ป่วยอายุกรรมหญิง อายุกรรมชาย และอายุกรรมรวม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ power analysis ที่ effect size 0.45 และ α 0.05 (Polit, 1996) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้ กลุ่มผู้ป่วยก่อนและหลังปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย กลุ่มละ 64 ราย และกลุ่มผู้ดูแลก่อนและหลังปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย กลุ่มละ 65 ราย โดยกำหนดคุณสมบัติกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มผู้ป่วย

เป็นผู้ป่วยที่มาใช้บริการ ในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวม ที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยดังกล่าวอย่างน้อย 48 ชั่วโมง ต้องไม่เป็นผู้ป่วยที่ย้ายจากหอผู้ป่วยอื่น เพื่อให้แน่ใจว่าความรู้สึกพึงพอใจในการพยาบาลที่ได้รับนั้น เกิดจากการที่ผู้ป่วยเข้ามาใช้บริการในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวมจริง เป็นผู้ที่มีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ ไม่มีปัญหาการได้ยิน และเข้าใจภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

กลุ่มผู้ดูแล

เป็นผู้ที่มีหน้าที่หลักในการให้การดูแลผู้ป่วยกล่าวคือ อาจเป็นบุคคลในครอบครัว หรือญาติที่ให้การดูแลผู้ป่วยขณะรับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวม อย่างน้อย 24 ชั่วโมง และต้องไม่เป็นผู้ป่วยที่ย้ายมาจากหอผู้ป่วยอื่น เพื่อให้แน่ใจว่าความรู้สึกพึงพอใจในการพยาบาลที่ได้รับนั้นเกิดจากการที่ผู้ดูแลเข้ามาใช้บริการ ในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวมจริง เป็นผู้ที่มีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ สติสัมปชัญญะสมบูรณ์ ไม่มีปัญหาการได้ยิน และเข้าใจภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งวัดผลจากความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่เข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาล ก่อนและหลังปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการที่ผู้วิจัยวัดความพึงพอใจก่อนปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย และกลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการที่วัดความพึงพอใจหลังปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย จำเป็นต้องเป็นกลุ่มผู้ใช้บริการคนละกลุ่มกัน ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยนี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 3 เดือน แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ โดยกำหนดคุณสมบัติให้ใกล้เคียงกัน และจากการทดสอบความแตกต่างคุณสมบัติเบื้องต้นในกลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการทั้งก่อนและหลังปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย มีขั้นตอนการจัดทำดังนี้

1. สันทนากลุ่ม (focus group) ดำเนินการโดยผู้วิจัยเพื่อหาแนวทางปฏิบัติการ

พยาบาลในการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย โดยจัดสนทนากลุ่ม กลุ่มละ 1 ครั้ง จำนวนทั้งสิ้น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวน 8 คน กลุ่มผู้ช่วยหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวน 8 คน กลุ่มพยาบาลวิชาชีพที่เคยมีประสบการณ์เป็นหัวหน้าเวรจำนวน 12 คน กลุ่มพยาบาลเทคนิคจำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้น 37 คน โดยมีประเด็นคำถามดังนี้ (1) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วยทั้ง 10 ประการอย่างไร (2) การปฏิบัติการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับสิทธิผู้ป่วยที่ทำในปัจจุบันเป็นอย่างไร และมีปัญหาอุปสรรคใดเกิดขึ้นบ้าง (3) แนวทางปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยควรเป็นอย่างไร

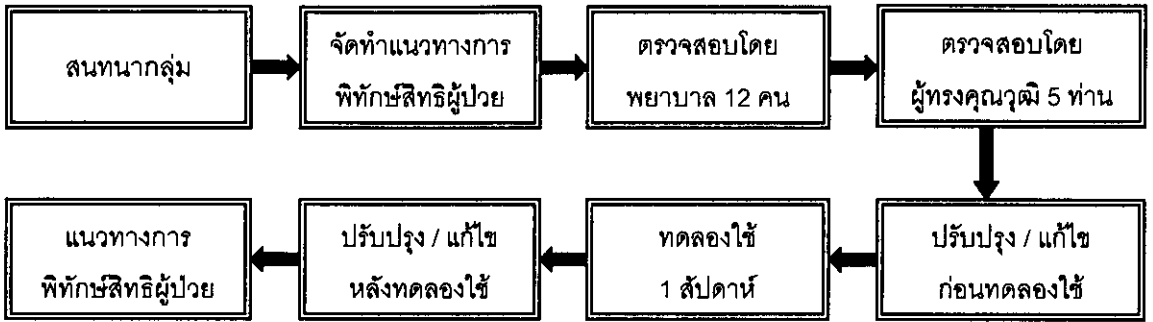
2. จัดทำแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย โดยผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแนวทางการดำเนินงานเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยสำหรับพยาบาล ที่จัดทำโดยกองการพยาบาล (2541) ร่วมกับการรวบรวมจากผลการสนทนากลุ่ม และการทบทวน เอกสารวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ (1) สิทธิในการได้รับบริการทางสุขภาพประกอบด้วยแนวทางปฏิบัติ 7 แนวทาง (2) สิทธิที่จะได้รับข้อมูลประกอบด้วยแนวทางปฏิบัติ 6 แนวทาง (3) สิทธิการตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลประกอบด้วยแนวทางปฏิบัติ 3 แนวทาง และ (4) สิทธิในความเป็นส่วนตัว ประกอบด้วยแนวทางปฏิบัติ 4 แนวทาง รวมทั้งสิ้น 20 แนวทาง

3. นำแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ให้พยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และหอผู้ป่วยอื่นที่มีลักษณะการให้บริการใกล้เคียงกันซึ่งได้แก่ หอผู้ป่วยศัลยกรรม หอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกและข้อ ในโรงพยาบาลพระจอมศิริชั้น 1 จำนวนทั้งสิ้น 12 ราย ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้แนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยนี้สามารถใช้ในการปฏิบัติได้จริง

4. นำแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญเรื่องสิทธิผู้ป่วยจำนวน 1 ท่าน แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องสิทธิผู้ป่วยจำนวน 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญเรื่องสิทธิผู้ป่วยจำนวน 2 ท่าน และพยาบาลที่ปฏิบัติงานโดยตรงกับผู้ป่วยจำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องความถูกต้อง ความสอดคล้อง และความครอบคลุม ของเนื้อหาที่ครอบคลุมแนวคิด

5. ปรับปรุง แก้ไข แนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้ในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวม เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ ซึ่งหลังจากการทดลองใช้ไม่พบปัญหาใดที่ทำให้ต้องปรับแก้แนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

สรุปขั้นตอนการจัดทำแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้



ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการจัดทำแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อโรงพยาบาลที่ได้รับตามสิทธิผู้ป่วย

การสร้างเครื่องมือในส่วนที่ 2 นี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวน งานวิจัย และเอกสารวิชาการต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด สำหรับผู้ป่วยและผู้ดูแล ซึ่งในแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดนี้มีเนื้อหาสาระเดียวกัน ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับผู้ป่วย/ผู้ดูแล มีทั้งหมด 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของตนเองเฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อโรงพยาบาลที่ได้รับตามสิทธิผู้ป่วยของผู้ป่วย/ผู้ดูแล ซึ่งมีทั้งหมด 30 ข้อ และแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

ความพึงพอใจต่อการได้รับสิทธิที่จะได้รับบริการทางสุขภาพ จำนวน 11 ข้อ

ความพึงพอใจต่อการได้รับสิทธิที่จะได้รับข้อมูล จำนวน 11 ข้อ

ความพึงพอใจต่อการได้รับสิทธิการตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล จำนวน 3 ข้อ

ความพึงพอใจต่อการได้รับสิทธิในความเป็นส่วนตัว จำนวน 5 ข้อ

การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อโรงพยาบาลที่ได้รับตามสิทธิผู้ป่วย แบ่งเป็นคะแนน 5 ระดับ โดยมีค่าตั้งแต่ 1 (น้อยที่สุด) ถึง 5 (มากที่สุด) มีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจในการพยาบาลที่ได้รับตามข้อความที่ถาม อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจในการพยาบาลที่ได้รับตามข้อความที่ถาม อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจในการพยาบาลที่ได้รับตามข้อความที่ถาม อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจในการพยาบาลที่ได้รับตามข้อความที่ถาม อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจในการพยาบาลที่ได้รับตามข้อความที่ถาม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับในกรณีที่ไม่มีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ หมายถึง การที่กลุ่มตัวอย่างไม่อยู่ในสถานการณ์ที่จะตัดสินใจได้ว่า เกิดความพึงพอใจในการได้รับการปฏิบัติตามข้อความนั้นให้ค่าคะแนนเท่ากับ 0 คะแนน และไม่นำมาคิดคะแนน

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

การตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (content validity)

การหาความตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการพยาบาลที่ได้รับตามสิทธิผู้ป่วย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญเรื่องสิทธิผู้ป่วยจำนวน 1 ท่าน แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องสิทธิผู้ป่วยจำนวน 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญเรื่องสิทธิผู้ป่วยจำนวน 2 ท่าน และพยาบาลที่ปฏิบัติงานโดยตรงกับผู้ป่วยจำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหากับกรอบแนวคิด ในการสร้างแบบสอบถาม ความชัดเจนของภาษา ความเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการสอบถามผู้ป่วย และนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำไปหาความเที่ยงของเครื่องมือ

การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจเชิงเนื้อหา ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวนกลุ่มละ 30 ราย เพื่อทดสอบความเข้าใจในคำถามของแบบสอบถาม และระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามแต่ละชุด จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach coefficient alpha) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามของผู้ป่วยและผู้ดูแล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน เท่ากับ .93 และ .94 ตามลำดับ เมื่อแยกรายด้านในด้านสิทธิที่จะได้รับการทางสุขภาพเท่ากับ .84 และ .82 ด้านสิทธิที่จะได้รับข้อมูลเท่ากับ .87 และ .89 ด้านสิทธิการตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเท่ากับ .86 และ .90 และด้านสิทธิในความเป็นส่วนตัวเท่ากับ .84 และ .87 ตามลำดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2544 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2544 โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ

1.1 ทำหนังสือผ่านคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อขออนุมัติต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 พบหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.3 พบหัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวม เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

2. ขั้นตอนการ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ก่อนการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

2.1.1 ร่วมประชุมชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ทุกคนในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวม รับทราบวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัย รายละเอียดและวิธีการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

2.1.2 แจกแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยให้พยาบาลทุกคนที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวม โดยจัดทำเป็นรูปเล่ม 2 ลักษณะดังนี้

1) แบบฉบับเล็ก ผู้วิจัยได้ทำการย่อขนาด และคงเนื้อหาสาระเดิมเรียงลำดับแนวทางการปฏิบัติการพยาบาลใหม่โดยเริ่มตั้งแต่รับผู้ป่วยใหม่จนกลับบ้าน มิได้แยกสิทธิเป็นรายด้านเพื่อความสะดวกในการทำความเข้าใจ และแจกแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยฉบับเล็กนี้ ให้พยาบาลทุกคนที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวม รวมทั้งสิ้น 35 คน

2) แบบฉบับใหญ่ ผู้วิจัยได้ทำการเรียงลำดับแนวทางการปฏิบัติการพยาบาลแบ่งตามสิทธิเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน และมอบให้หัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวม รวมทั้งสิ้น 3 คน

2.1.3 จัดการอบรมเพื่อเสริมความรู้ ให้พยาบาลทุกคนที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวม โดยการบรรยายเรื่อง สาระสำคัญของคำประกาศสิทธิของผู้ป่วยและบทบาทพยาบาลในการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย โดยผู้วิจัยบรรยายครั้งละ 60 นาที จำนวน 2 ครั้ง (เนื้อหาและลักษณะการบรรยายเหมือนกันทั้ง 2 ครั้ง) ณ.ห้องประชุม

โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์

2.1.4 ผู้วิจัยสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการพยาบาลที่ได้รับตามสิทธิผู้ป่วย ก่อนปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย 1 สัปดาห์ โดยแจกแบบสอบถามให้ผู้ให้บริการตอบด้วยตนเอง ในกรณีที่ผู้ให้บริการไม่สามารถอ่านได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยต้องอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถามนั้น โดยให้ผู้ให้บริการเลือกตัดสินใจให้คะแนนตามความรู้สึกที่แท้จริง และบันทึกค่าคะแนนตามความเป็นจริง

2.1.5 ทดลองปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวม เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการทดลองปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยทำความเข้าใจและชี้แจงแนวทางปฏิบัติการพยาบาล ในทุกขั้นตอนของแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยกับผู้ช่วยหัวหน้าหอผู้ป่วย ซึ่งเป็นแกนนำและเป็นผู้ติดตามประเมินการปฏิบัติงานของทีมพยาบาลในแต่ละหอผู้ป่วย ให้มีความเข้าใจตรงกัน
- 2) ผู้ช่วยหัวหน้าหอผู้ป่วยแต่ละหอผู้ป่วยประชุมชี้แจง และทำความเข้าใจกับทีมการพยาบาลทุกคน ในการปฏิบัติการพยาบาลทุกขั้นตอนของแต่ละแนวทางปฏิบัติของแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย โดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการณ์และให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- 3) เริ่มทดลองปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ในวันที่ 10-17 กันยายน พ.ศ.2544 เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ ในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวม
- 4) เมื่อครบ 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้สอบถามพยาบาลผู้ช่วยหัวหน้าหอผู้ป่วยแต่ละหอผู้ป่วยถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ซึ่งพบว่าไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคใดๆเกิดขึ้น ทั้ง 3 หอผู้ป่วย

2.2 การปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย เริ่มตั้งแต่วันที่ 17 กันยายน ถึง 17 ธันวาคม พ.ศ. 2544 เป็นเวลา 3 เดือน โดยผู้วิจัยดำเนินการในแต่ละเดือน ดังนี้

2.2.1 เดือนที่ 1 (ตั้งแต่วันที่ 17 กันยายน ถึง วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2544)

ช่วง 2 สัปดาห์แรก ผู้วิจัยติดตามประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ของพยาบาลในหอผู้ป่วยอายุรกรรมทั้ง 3 แห่ง โดยสอบถามจากพยาบาลผู้ช่วยหัวหน้าหอผู้ป่วย ทั้ง 3 หอผู้ป่วย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ช่วง 2 สัปดาห์หลัง ผู้วิจัยสังเกตการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาล สัปดาห์ละ 3 วัน ในช่วงระหว่างเวลา 8.30-16.00 น. โดยผลัด

เปลี่ยนหอผู้ป่วยละ 1 วัน

เมื่อครบ 1 เดือน ผู้วิจัยดำเนินการประชุมกลุ่มพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุกรรมหญิง อายุกรรมชาย และอายุกรรมรวม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของพยาบาลภายหลังปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ความคิดเห็นและความรู้สึกต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นหลังปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ในการจัดประชุมผู้วิจัยแบ่งผู้เข้าร่วมประชุมเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มพยาบาลเทคนิคหอผู้ป่วยละ 2 คน จำนวน 6 คน 2) กลุ่มพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยละ 2 คน จำนวน 6 คน และ 3) กลุ่มผู้ช่วยหัวหน้าหอผู้ป่วย จำนวน 3 คน หลังจากนั้นสรุปจากการประชุมให้พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยทั้ง 3 หอผู้ป่วยทราบ

2.2.2 เดือนที่ 2 (ตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม ถึง วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2544)

ผู้วิจัยสังเกตการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาล สัปดาห์ละ 3 วัน ในช่วงระหว่างเวลา 8.30-16.00 น. โดยผลัดเปลี่ยนหอผู้ป่วยละ 1 วันเช่นเดิม ประเมินผลการปฏิบัติงานของพยาบาลในแต่ละหอผู้ป่วยในภาพรวมจากผู้ช่วยหัวหน้าหอผู้ป่วยทั้ง 3 หอผู้ป่วย และจากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการณ์

สัมภาษณ์พยาบาลทุกคนที่ปฏิบัติงาน ในหอผู้ป่วยอายุกรรมหญิง อายุกรรมชาย และอายุกรรมรวม เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นใน 3 ประเด็นหลัก ดังนี้ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ความคิดเห็นและความรู้สึกต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นหลังปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

เมื่อครบ 2 เดือน ผู้วิจัยดำเนินการประชุมกลุ่มพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุกรรมหญิง อายุกรรมชาย และอายุกรรมรวม โดยจัดกลุ่มและดำเนินการประชุมในลักษณะเดียวกับการประชุมครั้งที่ 1

2.2.3 เดือนที่ 3 (ตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน ถึง วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ.2544)

ผู้วิจัยสังเกตการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาล สัปดาห์ละ 3 วัน ในช่วงระหว่างเวลา 8.30-16.00 น. โดยผลัดเปลี่ยนหอผู้ป่วยละ 1 วันเช่นเดิม ประเมินผลการปฏิบัติงานของพยาบาลในแต่ละหอผู้ป่วยในภาพรวมจากผู้ช่วยหัวหน้าหอผู้ป่วยทั้ง 3 หอผู้ป่วย และจากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการณ์

เมื่อครบ 3 เดือน ผู้วิจัยดำเนินการประชุมกลุ่มพยาบาลที่ปฏิบัติงานใน

หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง อายุรกรรมชาย และอายุรกรรมรวม โดยจัดกลุ่มและดำเนินการประชุมในลักษณะเดียวกับการประชุม 2 ครั้งที่ผ่านมา และเพิ่มเติมประเด็นคำถามเรื่อง การคงอยู่ของแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยหลังครบ 3 เดือน

2.3 หลังสิ้นสุดการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

2.3.1 ผู้วิจัยสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการพยาบาลที่ได้รับตามสิทธิผู้ป่วย เมื่อปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ครบ 3 เดือน โดยแจกแบบสอบถามให้ผู้ให้บริการตอบด้วยตนเอง ในกรณีที่ผู้ให้บริการไม่สามารถอ่านได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยต้องอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถามนั้น โดยให้ผู้ให้บริการเลือกตัดสินใจให้คะแนนตามความรู้สึกที่แท้จริง และบันทึกตามความเป็นจริง

2.3.2 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด

2.3.3 นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งก่อนและหลังปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย วิเคราะห์โดยใช้หลักทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (statistical package for the social sciences / personal computer) ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป นำไปแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ
2. คะแนนความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการพยาบาลตามสิทธิผู้ป่วย ทั้งรายด้านและโดยรวม นำมาหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยด้วยการหาค่าทีคู่ (paired t-test)
3. คะแนนความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการพยาบาลตามสิทธิผู้ป่วย ตามแนวทางปฏิบัติ นำมาหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ด้วยการหาค่าทีคู่ (paired t-test)